

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеенко О.М.
01 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
КЛАС АНСАМБЛЯ
Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)**

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Звукорежисура»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2025

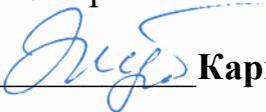
Робоча програма освітнього компоненту «Клас ансамбля» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми «Звукорежисура»

Розробники:

Полянський Тимур В'ячеславович - доцент, заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри «Музичне мистецтво естради»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри _____ **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

1. Опис освітнього компоненту для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки: 2-й, 3-й	
Загальна кількість годин – 180		
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год	III, IV, V, VI	III, IV, V, VI
	Аудиторні:	
	Практичні:	
	128	38
Вид підсумкового контролю: виконання практичного завдання, концертний виступ	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: диференційований залік 3, 5, 6 семестри, екзамен – 4 семестр	Самостійна робота:	
	52	142

2. Мета та завдання освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту: викладання курсу «Клас ансамбля» має на меті ознайомити здобувачів вищої освіти з багатим вмістом знань з початкової дисципліни, його основними напрямками і проблемами, котрі завжди мали і мають професійну спрямованість, сприяти формуванню і розвитку у здобувачів вищої освіти теоретичного мислення, здатності вирішення проблемних теоретичних питань практичним шляхом, володіти методологією пізнання та практичної діяльності.

Предмет освітнього компоненту - основні складові ансамблевого виконавства, теоретичні знання, застосування їх на практиці.

Завдання дисципліни: засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань та навичок ансамблевого виконавства: історичних відомостей про становлення жанру ансамблевого виконавства в Україні і світі, складових роботи виконавця вокально-інструментального ансамблю (розігрування, диригування, читання з аркушу та ін.), формування репертуару та планування концертної діяльності у відповідності до жанрових ознак колективу тощо; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх виконавців ансамблю,

- навчити здобувачів вищої освіти самостійно працювати музичними творами, застосовуючи знання про постановку музичного апарату та розвиток виконавських вмінь і навичок;
- розкрити основні складові та принцип роботи в ансамблі;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом з навчання в класі ансамблю;
- сформулювати вміння чути свою партію як окремо, так і в цілому при виконанні багатоголосного твору;
- підготувати високопрофесійного виконавця музичного колективу до творчої, та концертно-виконавської діяльності.

Клас ансамблю для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку та застосування їх на практиці.

Після опанування освітнього компоненту «Клас ансамблю» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- сучасні тенденції розвитку ансамблевого виконавства;
- відомих авторів інструментальних та вокальних творів;
- виступи відомих колективів, їх творчість та репертуар;
- основні етапи виконавської роботи в класі ансамблю;
- музичний слух, його види;
- засоби музичної виразності;
- особливості ансамблевого звучання;
- досягнення динамічного ансамблю;
- важливість підбору репертуару.

вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та засобів
- застосовувати інноваційні підходи у роботі та навчанні;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи ансамблевого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших виконавців;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;

- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

3. Передумови для вивчення освітнього компоненту

Передумовами вивчення освітнього компоненту «Клас ансамбля» є опанування таких навчальних компонентів (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 8 Сольфеджіо

ОК 9 Теорія музики

ОК 16 Концертмейстерський клас та методика акомпанементу

ОК 24 Музично-творча діяльність (за видами)

ОК 25 Основи диригування

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисера» вивчення освітнього компоненту «Клас ансамблю» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію та сценарій аудіального відтворення	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих інтерпретацій в роботі звукорежисера	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування освітнього компоненту «Клас ансамблю».

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію та сценарій аудіального відтворення	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих інтерпретацій в роботі звукорежисера	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчального компоненту «Клас ансамблю» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Шифр	Назва компетентності	дескриптори НРК				Результати навчання
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність і автономія АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.				ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
загальні (ЗК)						
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5

						ПРН 8 ПРН 12
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 12
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 8 ПРН 12
спеціальні (СК)						
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
СК 12	Здатність збирати,	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1

	аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.					ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1 ПРН 5 ПРН 8 ПРН 12

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

Формами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

- публічна демонстрація, що пов'язана з виконанням ансамблевої програми, проводиться у формі практичного показу;
- диференційований залік / екзамен

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів вищої освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем вищої освіти засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем вищої освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем вищої освіти модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний (семестровий) контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем вищої освіти проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

5.2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- розв’язання практичних та виконавських завдань,
- індивідуальне опитування
- обговорення теоретичних та практичних питань,
- оцінювання самостійної роботи.

На **модульний (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти** виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами освіти програмного матеріалу навчального компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Екзамен – це форма модульного контролю рівня і якості засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з освітнього компоненту. Основна мета екзаменів – встановлення дійсного змісту знань здобувачів вищої освіти за обсягом, якістю і глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

Позитивну оцінку за поточну роботу здобувач вищої освіти може одержати лише за умови належного відвідування навчальних занять та виконання всіх видів завдань, винесених на поточний контроль. Завдання семестрового контролю – підведення поетапного підсумку спільної діяльності здобувачів вищої освіти і викладача, оцінка якості навчального процесу, переведення здобувачів вищої освіти на наступний етап навчання.

Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

Форми підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти:

Диференційований залік – III, V, VI семестр

Екзамен IV семестр

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- навички та вміння з практичних занять;
- опрацювання навчального матеріалу з навчального компоненту, передбачений для самостійного засвоєння;

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння змістового модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем. До контролю змістового модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (аудиторна та самостійна робота)

МОДУЛЬ 1					
Змістовий модуль 1 Т 1, Т2	СР	Змістовий модуль 2 Т 3, Т4	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 2					
Змістовий модуль 3 Т5, Т6	СР	Змістовий модуль 4 Т7, Т8	СР	МК ЕКЗАМЕН	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

МОДУЛЬ 3					
Змістовий модуль 5 Т 9, Т 10, Т 11	СР	Змістовий модуль 6 Т 12, Т 13, Т 14	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 4					
Змістовий модуль 7 Т15, Т16, Т17	СР	Змістовий модуль 8 Т18, Т19, Т20	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

Т – теми робочої програми

СР – самостійна робота

МК – модульний контроль знань: Д.З. – диференційований залік / ЕКЗАМЕН

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)						
Практична робота	10	50	8	40	10	50	10	50
Перевірка партій	1	5	1	5	1	5	1	5
Усне опитування тем програми, колоквиум	1	5			1	5		
Концертний виступ			1	5			1	5

Самостійна робота	4	20	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20			1	20	1	20
Екзамен			1	30				
	17	100	15	100	17	100	17	100

**Оцінювання поточної діяльності
(оцінювання теоретичних знань, практичних навичок та умінь)**

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Отримують здобувачі вищої освіти, які вільно володіють інструментальними навичками, технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленою та артистичною грою в ансамблі, яскраво та переконливо втілюють музичний образ. Демонструють знання партій репертуару ансамбля. Надають вичерпні відповіді на теоретичні питання під час фронтального опитування та/або колоквіуму
4	Отримують здобувачі вищої освіти, які на середньому рівні володіють інструментально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок. Репертуар ансамбля відтворюють в повному об'ємі, допускають незначні помилки. На теоретичні питання відповідають аргументовано, повно, але допускають незначні помилки у відповідях.
3	Отримують здобувачі вищої освіти, які в цілому володіють інструментальними навичками, але допущено значна кількість художньо-технічних помилок. Виконують партії більше половини репертуару ансамблю. Не повна відповідь на теоретичні питання, допускаються помилки під час аналізу та обґрунтованості відповіді
2	Програма практичного матеріалу виконана не повністю, допускаються художньо-технічні помилки, здобувач вищої освіти не відчуває ансамблевої злагодженості. Завдання виконані на мінімальному рівні. Виконання партій ансамблю виконують менше половини репертуару, допускають помилки в тексті партій. Відповіді на теоретичні питання не повні, не аргументовані та допускається значна кількість помилок.
1	Програма практичного матеріалу виконана не повністю, допускаються художньо-технічні помилки, здобувач вищої освіти не відчуває ансамблевої злагодженості. Завдання виконані на мінімальному рівні. Демонструють знання партій менше половини репертуару, допускають у виконавстві значні помилки у тексті, при виконанні засобів музичної виразності. Не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів.

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Засоби контролю самостійної роботи та методика його проведення обираються викладачем освітнього компоненту. Контроль самостійної роботи має відповідати вимогам об'єктивності, оперативності та систематичності, рівнем засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання в практичній діяльності, також включає в себе самоконтроль з боку здобувача освіти.

Завдання контролю самостійної роботи спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи здобувачів вищої

освіти

- виховання самостійності, відповідальності та організованості
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконаленням та самореалізації
- опанування здобувачами освіти елементів методики наукових досліджень

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачем вищої освіти за виконання чотирьох завдань самостійної роботи, також є однією із складових поточної успішності здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту.

Здобувач вищої освіти може набрати **максимум 20 балів** за виконання усіх видів самостійної роботи під час вивчення того чи іншого модуля. Кожне завдання самостійної роботи оцінюється за шкалою **від 1 до 5 балів**.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- рефлексивний контроль
- індивідуальні співбесіди
- демонстрація практичних вмінь за темами робочої програми.

Бали за наці. шкалою	Критерії оцінювання
5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко опрацьовує теоретичний матеріал вільно володіє термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля.
4	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, опрацьовує теоретичний матеріал, володіє термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля.
3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово, без аргументації та обгрунтування викладає окремі питання, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, не може обгрунтувати власні думку на поставлені питання, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

Система нарахування додаткових балів

Додатково можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота

- підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах, що має підтверджуючий матеріал).
 - За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з освітнього компоненту, самостійного аналізу підходів до розв'язання професійних питань, пов'язаних з інтерпретацією програмних творів, знань з історії, мистецтвознавства, аналізу виконавського та концертного репертуару, комплексного вирішення конкретного фахового завдання, тощо.

Для оцінювання індивідуального завдання для здобувача, викладач повідомляє та/або пропонує тему завдання, встановлює терміни для виконання, роз'яснює систему оцінювання виконання такого завдання.

Здобувач самостійно опрацьовує завдання за усіма етапами роботи та в установлені терміни повинен здати завдання.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізувати факти, робити висновки.
9	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, робити висновки.
8	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, у висновках є не точності.
7	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми із помилками, намагається самостійно та аргументовано викладати презентацію, але при цьому робить помилки, аналізує факти із незначними помилками, у висновках не притримується логічної послідовності
6	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, намагається аргументовано викласти матеріал, але при цьому робить грубі помилки, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
5	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної

	послідовності.
4	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить помилки, у висновках не притримується логічної послідовності.
3	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить суттєві помилки, не може викласти висновки заданої проблеми.
2	Завдання виконано не вчасно. Здобувачу освіти складно висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати матеріал, не може викласти факти за темою, плутає термінологію не може викласти висновки заданої проблеми.
1	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти не може викласти власне ставлення до заданої проблеми, робота зроблена не самостійно, викладений матеріал має грубі, суттєві помилки, не може навести приклади за темою роботи, плутає термінологію висновки заданої проблеми відсутні.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

Критерії оцінювання модульного (семестрового) контролю знань здобувачів вищої освіти

Диференційований залік

Оцінювання диференційованого заліку відбувається **за 20-бальною шкалою**.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку **за 100-бальною шкалою**, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та диференційований залік.

Критерії оцінювання модульного (семестрового) контролю знань здобувачів вищої освіти

Екзамен

Оцінювання екзамену відбувається **за 30-бальною шкалою**.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку **за 100-бальною шкалою**, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та екзамен

Шкала оцінювання Диференційований залік / екзамен

Критерії оцінювання	бали модульного контролю знань диф. залік	бали модульного контролю знань екзамен
«відмінно» Здобувач вищої освіти володіє усім комплексом знань,	15 – 20	26-30

навичок і вмінь, передбачених програмою: розвинуті віртуозно-технічні навички та музично-виконавські прийоми; у підготовці музичних творів здійснюється поетапна робота, кінцевим результатом якої є відтворення авторського задуму та стилістичних особливостей; виконання технічне, творче і розкриває художній образ творів; високий рівень розвитку музичного слуху, здатність до імпровізації.		
«дуже добре» Здобувач вищої освіти здатен до грамотного виконання тексту, має гарний рівень технічної підготовки, але відтворення художнього змісту творів розкрите недостатньо емоційно і виразно, непевна орієнтація в стилістичних особливостях.	12 – 14	21 - 25
«добре» Здобувач вищої освіти виконує текст музичних творів у повному обсязі, але виконавські та технічні прийоми недостатньо розвинуті. Невиразне фразування і динаміка. Має не достатні навички у виконанні музично-виконавських прийомів.	8 – 11	17 – 20
«задовільно» Здобувач вищої освіти виконує текст музичних творів у повному обсязі, допускає значні технічні помилки під час виступу, невідрізнено фразування та відтворення динамічних відтінків, посередній рівень знань партій репертуару.	5 – 7	12 – 16
«достатньо» Здобувач вищої освіти не відтворює текст творів не у повному обсязі, не орієнтується в темпах, звуковеденні, виконання не розкриває художній образ творів. Мінімальний рівень знань партій репертуару.	2 – 4	7 - 11
«незадовільно» Здобувач вищої освіти не здатен до виконання нотного тексту творів репертуару ансамбля у повному обсязі: наявні помилки в тексті, зупинки при виконанні, перегравання. Нерозвинуті технічні навички та слухо-моторна пам'ять.	1	1 – 6

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**.

Загальний рейтинг з модуля (навчального компоненту) **не перевищує 100 балів**.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння навчального компоненту.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно
82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного перескладання
0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів вищої освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність навчального компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти під час онлайн-зустрічей у Google-Meet (in Google Classroom - Google Workspace, managed by koukim.com).

Запізнення на фахові заняття є не припустимими.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить

комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача вищої освіти повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи здобувачів вищої освіти можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

5. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

6.1 Зміст освітнього компоненту

МОДУЛЬ 1. Ансамбль як організація, музичний колектив.

Мета. Розвиток навичок колективного музикування. Формування командного духу. Створення цілісного музичного образу. Популяризація музичних традицій.

Завдання. Узгодження інтонації, ритму, тембру; формування ансамблевого слуху. Виховання дисципліни, відповідальності, співпраці. Планування репетицій, розподіл ролей, комунікація. Вибір репертуару, участь у культурних заходах.

Очікувані результати. Якісне виконання творів, єдність звучання. Зростання професійних компетентностей здобувачів. Згуртований колектив, ефективна взаємодія. Збереження та поширення музичної спадщини.

Тема 1. Основні характеристики та ознаки інструментального ансамблю

Клас ансамблю є важливою складовою фахової підготовки здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей у системі вищої освіти. Ансамбль можна розглядати як соціально-педагогічну систему, що виконує певні функції, відзначається специфічними ознаками, формами організації та принципами діяльності.

Ансамбль – творча лабораторія, у якій учасники колективу розвивають власні творчі здібності та виконавські навички, опановують технологію ансамблевої гри та набувають навичок концертно-виконавської діяльності.

Основними ознаками класу ансамбля визнано такі: спільна мета; спільна діяльність, спрямована на досягнення спільної мети; творчі традиції; видова й типова ознаки; стильова та жанрова а також вікова ознаки.

Завдання для аудиторної роботи

Аналіз складу ансамблю. Розглянути приклади сучасних естрадних ансамблів, визначити їх інструментальний склад. Тема для обговорення: які ознаки відрізняють естрадний ансамбль від академічного камерного ансамблю?

Слуховий аналіз: прослухати фрагмент виступу ансамблю, визначити баланс між ритм-секцією та мелодичними інструментами.

Робота над репертуаром. : ритм-секція, мелодичні інструменти, соліст.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати коротке повідомлення про історію розвитку естрадного інструментального ансамблю. Скласти таблицю «Інструменти ансамблю – їх функції» (наприклад: бас-гітара – ритмічна основа, клавішні – гармонічне наповнення). Проаналізувати один концертний виступ ансамблю (відео/аудіо) та описати його основні характеристики. Відпрацювання партій.

Тема 2. Функції ансамбля

До функцій вокально-інструментального ансамблю відносять такі: організаційна (спрямована на об'єднання учасників колективу з метою спільної музично-виконавської діяльності); культурно-освітня (передбачає оволодіння учасниками ансамблю надбаннями світової музичної культури, що є передумовою їхньої активної соціальної діяльності); навчальна (полягає у формуванні здобувачів вищої освіти системи фахово необхідних знань, умінь і навичок безпосередньо в процесі ансамблевого виконавства; засвоєнні учасниками аматорського ансамблю основ музичної грамоти у взаємозв'язку із практикою колективного виконавства); виховна (реалізується в процесі виховання в учасників колективу загальної та сценічної культури, толерантності, естетичного смаку у сфері музичного мистецтва); розвивальна (спрямована на створення в інструментальному колективі оптимальних умов для розумового, духовного й естетичного розвитку його учасників, розвитку природних музичних здібностей та індивідуальних інструментально-виконавських умінь); комунікативна (забезпечує спілкування і взаємонавчання учнів (здобувачів вищої освіти) з різним рівнем загальної музичної підготовки).

Завдання для аудиторної роботи. Тема для обговорення: які функції ансамбля є провідними у навчальному процесі? Аналіз прикладу: прослухати виступ ансамблю та визначити, які функції проявляються найяскравіше.

Робота над партіями. Робота над музичним твором.

Завдання для самостійної роботи. Опрацювати тему «Функції ансамбля у сучасній музичній культурі». Скласти таблицю «Функція – Приклад реалізації» (наприклад: художня – створення сценічного образу; педагогічна – розвиток ансамблевого слуху). Проаналізувати один концертний виступ (відео/аудіо) та описати, які функції ансамбля реалізовані. Підібрати приклади творів, що найкраще демонструють різні функції ансамбля, та пояснити вибір. Робота над партіями.

Тема 3. Принципи діяльності вокально-інструментального ансамблю

До принципів діяльності ансамблю відносять: науковість; педагогічну доцільність форм, методів, прийомів і засобів роботи в навчальному ансамблі; систематичність; доступність; поступовість; єдність теорії і практики; колегіальність; духовність; формування високих моральних якостей учасників колективу в процесі спільного музикування; толерантність; зацікавленість керівника й учасників колективу в результатах спільної діяльності. Дотримання означених принципів у роботі з навчальними ансамблями допоможе викладачам організувати освітній процес в ансамблевому класі відповідно до сучасних вимог.

Завдання для аудиторної роботи. Тема для обговорення: які принципи є ключовими для успішної діяльності ансамблю? Робота над репертуаром. Слуховий аналіз: прослухати виступ ансамблю та визначити, як реалізовано принцип ансамблевої рівноваги. Робота над музичним твором з солістом, звертаючи увагу на комунікацію між вокалістами та інструменталістами.

Завдання для самостійної роботи. Підготувати коротке повідомлення «Принципи діяльності вокально-інструментального ансамблю у сучасній практиці». Скласти таблицю «Принцип – Приклад реалізації» (наприклад: єдність задуму – узгоджене виконання фіналу пісні). Проаналізувати відео виступу ансамблю та описати, які принципи діяльності були реалізовані. Підібрати приклади творів, що найкраще демонструють принципи ансамблевої діяльності, та пояснити вибір. Робота над музичним матеріалом за партіями.

Тема 4. Типи та види вокально-інструментальних ансамблів

Типи та види вокально-інструментальних ансамблів; однорідні ансамблі; мішані ансамблі; одноголосні ансамблі; багатоголосні ансамблі.

Характеристика складу однорідних і мішаних ансамблів. Малі форми (дуети, тріо, квартети, квінтети). Класифікація ансамблів за напрямками діяльності – професійні, навчальні аматорські.

Завдання для аудиторної роботи. Розподілити приклади ансамблів за типами (малий, середній, великий). Обговорення питання: які жанрові ансамблі найбільш актуальні для сучасної сцени?

Робота над репертуаром, відпрацювання ансамблевого збалансування звучання.

Завдання для самостійної роботи. Підготувати повідомлення «Історія розвитку вокально-інструментальних ансамблів у ХХ–ХХІ ст.» Скласти таблицю «Тип ансамблю – Приклад – Характеристика». Проаналізувати відео виступу ансамблю та визначити його тип і вид. Підібрати приклади творів для різних типів ансамблів та пояснити вибір. Робота над завданнями аудиторної роботи.

Вимоги до диференційованого заліку

Теоретична підготовка

Знання основних понять: ансамбль, його функції, принципи діяльності, типи та види. Розуміння специфіки вокально-інструментального ансамблю (характеристики, ознаки, структура). Володіння термінологією та здатність застосовувати її у поясненнях. Вміння аналізувати приклади ансамблевого виконання (відео, аудіо). Своєчасне виконання завдань аудиторної та самостійної роботи. Підготовка конспектів, таблиць, схем за темами. Вміння презентувати результати самостійної роботи (повідомлення, есе, аналіз виступу). Дотримання академічної доброчесності.

Практична підготовка

Участь у репетиціях та виконання своєї партії відповідно до вимог ансамблю. Демонстрація навичок ансамблевого слуху, ритмічної точності, інтонаційної чистоти. Вміння працювати у колективі: комунікація, взаємна відповідальність, баланс звучання. Виконання 2-3 творів у складі ансамблю (підготовлений репертуар).

Орієнтовний репертуар

Українська естрадна класика

Володимир Івасюк – «Червона рута», «Водограй»

Олександр Пономарьов – «Заспіваймо пісню за Україну»

Сучасна українська поп-музика

Океан Ельзи – «Все буде добре», «Без бою»

Джазові та світові стандарти

Duke Ellington – «Take the A Train»

George Gershwin – «Summertime»

Світова рок та поп-музика

The Beatles – «Yesterday», «Let It Be»

Queen – «We Will Rock You», «Bohemian Rhapsody»

Легкий фольклор та етно-стилізація

Українські народні пісні у сучасних аранжуваннях: «Несе Галя воду», «Ой у лузі червона калина»

Етно-джазові обробки (наприклад, «Щедрик» у стилі джаз/поп).

МОДУЛЬ 2. Інструментально-технічна підготовка ансамблю до художнього виконавства. Розвиток музичних здібностей.

Мета Забезпечити знаннями та навичками інструментально-технічної підготовки для роботи в ансамблі. Сформувані практичні уміння колективного виконавства з урахуванням художніх вимог. Розвивати музичні здібності (слух, ритм, інтонація,

темброве відчуття, імпровізація). Виховати культуру ансамблевого звучання та сценічної взаємодії.

Завдання модуля. Виробити навички точного ритмічного та інтонаційного узгодження. Навчитися балансувати звучання між вокальною та інструментальною групами. Формувати цілісний музичний образ у колективному виконанні. Розвивати інтерпретаційні та імпровізаційні здібності. Відпрацьовувати сценічну подачу та комунікацію з аудиторією. Розвивати ансамблевий слух та музичну пам'ять. Виховувати дисципліну, відповідальність та здатність до співпраці. Формувати професійні компетентності у сфері колективного музикування. Планування репетиційного процесу з урахуванням технічних і художніх вимог. Відпрацьовувати репертуар у різних жанрових стилях.

Тема 5. Комплектація вокально-інструментальних партій

На підготовчому етапі роботи ансамблю важливим є його комплектація, а саме комплектація партій. При комплектації вокально-інструментальних ансамблів слід звернути увагу на рівень музичної підготовки, вікові та психологічні особливості, наявність відповідних інструментів, адже це є важливою передумовою якісного, збалансованого звучання ансамблевого колективу.

Організація аудиторної роботи. Аналіз прикладів: розглянути схеми комплектації партій у відомих ансамблях (дует, квартет, група). Практичне завдання – розподілити партії у навчальному ансамблі (вокалісти, ритм-секція, мелодичні інструменти). Слуховий аналіз – прослухати фрагмент ансамблевого виконання та визначити, як збалансовані партії. Обговорення питання: які труднощі виникають при комплектації партій у колективі?

Організація самостійної роботи. Підготувати повідомлення «Принципи комплектації вокально-інструментальних партій у сучасних ансамблях». Скласти таблицю «Інструмент/голос – функція у ансамблі» (наприклад: бас-гітара – ритмічна основа; вокал – мелодичний центр). Проаналізувати відео виступу ансамблю та описати, як розподілені партії. Підібрати приклади творів для різних складів ансамблю та пояснити вибір. Робота над завданнями, що поставлені під час аудиторної роботи – вивчення музичного матеріалу, відпрацювання партій.

Тема 6. Особливості складу (кількісний, якісний склад) ансамблю

Музичні колективи відрізняються один від одного певними особливостями, Кількісний склад вокально-інструментального ансамблю залежить від чисельності учнів, які навчаються в навчальному закладі.

Якісним склад вокально-інструментального ансамблю залежить від наявності інструментів, необхідних для збереження потрібного звукового балансу партій та музичного колективу в цілому;

Важливим є рівень музичної підготовки виконавців, який є різним, як серед окремих учасників ансамблю так і серед вокально-інструментальних колективів (професійні чи аматорські).

Організація аудиторної роботи. Аналіз прикладів: розглянути відео виступів ансамблів різного складу (малий, середній, великий). Питання для обговорення: якісний склад чи кількісний — що важливіше для успішного виконання? Робота над балансом між вокальною та інструментальною групами у конкретному творі.

Організація самостійної роботи. Підготувати повідомлення «Особливості кількісного та якісного складу ансамблю у сучасній практиці». Скласти таблицю «Тип ансамблю – Кількісний склад – Якісний склад – Приклад». Проаналізувати концертний виступ ансамблю та описати його кількісний та якісний склад. Підібрати приклади творів для ансамблів різного складу та пояснити вибір.

Тема 7. Ансамблеве звучання. Ансамбль природний, штучний

Природний ансамбль утворюється при однакових теситурних умовах, рівномірному використанні регістрів кожної з інструментальних партій. Всі учасники використовують нюанси, відповідно до теситури, в якій вони виконують твір.

Штучний ансамбль – порушення рівномірного використання регістрів кожної інструментальної партії ансамблю. Це ансамбль, при якому інструментальні партії знаходяться в різних неоднакових теситурних умовах, коли одна чи всі партії ансамблю повинні виконуватись з динамікою, яка не відповідає даній теситурі.

Організація аудиторної роботи. Обговорення питань: що відрізняє природний ансамбль від штучного? прослухати приклади ансамблів і визначити, який із них природний, а який штучний. виконувати твори у складі ансамблю та обговорити, які елементи звучання потребують корекції. Розглянути роль керівника у формуванні штучного ансамблю.

Організація самостійної роботи. Підготувати повідомлення «Ансамблеве звучання як основа колективного виконавства». Скласти таблицю «Тип ансамблю – Характеристика – Приклад». Проаналізувати відео виступу ансамблю та визначити, чи є він природним чи штучним. Підібрати приклади творів для обох типів ансамблів та пояснити вибір. Опрацювання партій, вивчення музичного репертуару

Тема 8. Звуковедення, звукоутворення, атака звуку.

Звуковедення – це прийом виконання будь-якого музичного твору. В виконавській практиці існує немало прийомів звуковедення, основні з них: легато, стакато та нон легато.

Legato – основа співу, прийомом звуковедення, один із показників найвищої майстерності в інструментальному мистецтві. Легато передбачає плавний, рівний перехід від одного звуку до іншого.

Staccato – прийом звуковедення, протилежний legato, головна ознака – уривчастість звучання, короткі цезури між звуками. На нотному стані позначається крапками над нотами. Відповідний прийом передбачає максимальне скорочення протяжності звуку і відповідно збільшення паузи, а також зумовлює і легкі акценти.

Non legato – спосіб виконання, який передбачає перехід від одного звуку до іншого з підкресленням кожного з них, але, ніби не відриваючи одного звуку від іншого. В буквальному розумінні – не легато, не плавно і не зв'язано. Прийом гри non legato важкий тим, що він містить у собі елементи і legato, і staccato.

Момент звукоутворення є дуже важливим у роботі над постановкою музичного апарату. Саме звукоутворення (момент виникнення звуку відповідної висоти) називається атакою. Інакше кажучи, атака звуку – це спосіб звукоутворення.

Культура виконання значною мірою залежить від уміння користуватися цими способами звукоутворення та звуковедення. Важливість контролю дихання та артикуляції у вокалі. Роль штриха та техніки гри у інструментальному виконанні. Взаємозв'язок між звукоутворенням та звуковеденням: якість початку звуку впливає на його подальший розвиток. Художня функція атаки: створення емоційного акценту, виразності.

Організація аудиторної роботи. Обговорення питання: які типи атаки звуку використовуються у вокалі та інструментальному виконанні? Прослухати приклади виконання та визначити характер атаки звуку. Виконання вправ на плавне звуковедення (легато) та чітку атаку (стакато). Порівняти особливості звукоутворення у вокалі та на різних інструментах.

Організація самостійної роботи. Підготувати повідомлення «Звуковедення та атака звуку як засоби художньої виразності». Скласти таблицю «Тип атаки – Характеристика – Приклад використання». Виконати вправи на розвиток м'якої та твердої атаки звуку (у співі чи на інструменті). Проаналізувати відео виступу ансамблю та описати, як реалізовано звуковедення та атака звуку. Робота над партіями – засоби музичної виразності.

Орієнтовний репертуар.

Сучасна українська поп-музика

Тіна Кароль – «Україна – це ти»

КАЗКА – «Плакала»

Джазові та світові стандарти

Frank Sinatra – «Fly Me to the Moon»

Autumn Leaves (Joseph Kosma)

All of Me (Gerald Marks)

Світова рок та поп-музика

Michael Jackson – Billie Jean, Beat It

Українські народні пісні у сучасних аранжуваннях

Ой чий то кінь стоїть (рок-балада)

Верше, мій верше (сучасна обробка)

Етно-джазові обробки

Марія Бурмака – етно-джазові інтерпретації українських пісень.

ДахаБраха – експериментальні етно-джазові стилізації з елементами world music.

МОДУЛЬ 3. Розвиток технічних навичок ансамблевого виконавства

Мета. Формування та вдосконалення технічних навичок ансамблевого виконавства в естрадному жанрі. Розвиток умінь синхронної взаємодії учасників ансамблю, балансування звучання та динаміки. Поглиблення професійної майстерності через практику ансамблевого музикування, роботу над стилістичною точністю та сценічною виразністю.

Завдання. Ознайомлення здобувачів із специфікою ансамблевого виконавства в естрадній музиці. Формування навичок – ритмічної та інтонаційної злагодженості; ансамблевого слуху та відчуття колективного звучання; техніки виконання партій у взаємодії з іншими інструментами/голосами. Розвиток уміння працювати над репертуаром у різних стилях естрадної музики (поп, джаз, рок, ф'южн тощо). Виховання сценічної культури та комунікації між учасниками ансамблю. Формування здатності до самостійного аналізу та корекції власної виконавської діяльності. Підготовка здобувачів до концертних виступів та участі у творчих проєктах.

Тема 9. Унісонний ансамбль, його досягнення

Унісонний ансамбль – ансамбль частковий, тобто ансамбль однієї партії, а також унісонне звучання декількох партій або всього ансамблю. Унісонний ансамбль ми маємо в одноголосному ансамблі, або в звучанні окремої партії.

Досягненню унісонного ансамблю сприяють приблизна однотембровість і сила інструментів у партії, правильно і однаково утворені звуки, чітка та єдина манера, зручна теситура, тощо. На якість часткового ансамблю впливає інтонаційна й ритмічна складність мелодії, а також темп і метр.

Організація аудиторної роботи. Вправи на одночасний початок та завершення фраз; роботу над чистотою інтонації та ритмічною точністю; контроль балансу звучання між інструментами/голосами; поступове ускладнення матеріалу: від простих мелодій до стилістично різноманітних творів. Колективне виконання вправ; розбір типових помилок; слуховий аналіз виконання. Володіння партією; здатність інтегрувати власне виконання у колективне звучання; розвиток навичок самокорекції та критичного слухового аналізу.

Організація самостійної роботи. Відпрацювання партій з урахуванням ансамблевих вимог; робота з метрономом та фонограмами для розвитку ритмічної точності; запис власного виконання та самоконтроль (аналіз інтонації, ритму, динаміки); вивчення репертуару унісонного ансамблю різних стилів (поп, джаз, рок, фольклор).

Тема 10. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення. Практична робота.

Гармонічний ансамбль — це узгоджене багатоголосне виконання, де кожна партія має власну функцію, але всі вони зливаються у єдине гармонічне звучання. Він формує основу естрадного виконавства, адже саме гармонія створює повноту та виразність музичного твору.

Фактори досягнення гармонічного ансамблю. Інтенаційна точність — чисте виконання кожної партії. Баланс звучання — рівновага між голосами та інструментами. Динамічна узгодженість — контроль сили звучання, акцентів та нюансів. Ритмічна єдність — точність у темпі та синхронність ритмічних малюнків. Стилiстична відповідність — дотримання жанрових особливостей (поп, джаз, рок тощо). Ансамблевий слух — здатність чути не лише себе, а й колективне звучання. Комунікація між учасниками — невербальні сигнали, взаємна увага, спільне дихання.

Організація аудиторної роботи. Виконання гармонічних вправ (двоголосся, триголосся, акордові побудови). Розбір репертуару з акцентом на гармонічні функції кожної партії. Вправи на баланс – зміна динаміки окремих голосів для досягнення рівноваги. Робота над стилістичною точністю (джазові акорди, поп-гармонії, рок-гармонії). Корекція інтонації та гармонічної точності; пояснення функцій кожної партії; організація вправ на баланс і динаміку. Колективний аналіз звучання та виправлення типових помилок.

Організація самостійної роботи. Відпрацювання партій з урахуванням гармонічної функції; спів та гра акордових послідовностей; прослуховування записів ансамблів і аналіз гармонічної структури; робота з програмами для тренування слуху та гармонії, володіння гармонічними партіями; здатність інтегрувати власне виконання у багатоголосне звучання; розвиток ансамблевого слуху та гармонічного мислення.

Тема 11. Музичний слух, його види

Музичний слух — це сукупність здібностей, завдяки яким людина може повноцінно сприймати та об'єктивно оцінювати музику.

Розрізняють 12 видів музичного слуху(абсолютний, внутрішній, мелодичний, гармонічний та інші)

Кожна людина має всі види слуху, але не в усіх вони добре розвинені.

Музичне-інтонаційне мислення ґрунтується на наявності мелодичного (інтонаційного) слуху, внутрішніх уявленнях (внутрішньому слуху), досвіді, запасі слухових образів у пам'яті. Від розвинутості мелодичного слуху залежить рівень сформованості музично-інтонаційного мислення, яке дає можливість аналізувати, що чуєш, подумки уявляти та чути елементи музичної мови, читати та чути написану музику.

Рівень розвитку мелодичного слуху залежить від точного інтонування мелодії. Працюючи над чистим інтонуванням, слід звернути увагу на внутрішні музичні уявлення.

Розвинутість інтонаційного слуху прямо залежить від наявності внутрішнього слуху, а саме здібності передчувати звучання, оперувати музично-слуховими уявленнями. Завдяки внутрішньому слуху музиканти подумки уявляють звучання твору до його виконання, а також під час виконання, що дозволяє контролювати реальне звучання.

Організація аудиторної роботи. Вправи для розвитку слуху – спів та гра унісонних фраз; інтервальні вправи (терції, кварта, квінти); гармонічні етюди для

відчуття акордових співзвучностей; поліфонічні вправи (канон, прості двоголосні фрагменти). Колективне виконання з акцентом на баланс; слуховий аналіз виконання ансамблю; вправи на синхронний вступ і завершення. Корекція інтонації та ритму; пояснення типових помилок; перевірка слухових навичок.

Організація самостійної роботи. Щоденні вправи на інтервали та акорди; спів гам та арпеджіо з контролем інтонації; прослуховування та аналіз записів ансамблевих творів; робота з програмами для тренування слуху (EarMaster, Tenuto тощо). Запис власного виконання та аналіз точності.

Тема 12. Гармонічний слух, його розвиток. Канон, як різновид ансамблевого виконавства

Розвиток гармонічного слуху — це справа складна, комплексна, у якій задіяна музична пам'ять, уява, внутрішні слухові уявлення.

Гармонічний слух розвивається у процесі роботи над багатоголосною музикою, зокрема поліфонічного складу, при наявності досить розвиненого ладового чуття та досить стійких і яскравих слухових уявлень.

Канон — правило, взірець, зразок, щось, що можна вважати прикладом для наслідування.

Канон в музиці — поліфонічна музична форма, у якій всі голоси виконують мелодію провідної партії, вступаючи за чергою, п'єса, розрахована на декілька інструментів голосів, які будуть виконувати одну і ту ж мелодію, але при цьому вступати по черзі від одного і того ж або різних звуків.

При виконанні канону одна з партій починає мелодію, потім його підхоплює друга і повністю повторює мелодію, не приносячи жодних змін. До двох приєднується третя, повністю повторюючи вже задану мелодію. Такий спосіб виконання музики звучить природно і ненав'язливо.

Організація аудиторної роботи. Робота над гармонічними вправами (акордові послідовності, гармонічні етюди). Вправи на баланс та динаміку між голосами. Розбір репертуару з елементами канонічного виконавства. Колективний слуховий аналіз та виправлення типових помилок. Формування здатності чути гармонічні зв'язки, балансувати власну партію в ансамблі, розуміти функцію кожного голосу. Виконання канонів у різних стилях (класичний, джазовий, естрадний), використання канонічних прийомів у сучасних аранжуваннях. Корекція інтонації та гармонічної точності; пояснення функцій кожної партії; організація вправ на поліфонічний слух.

Організація самостійної роботи. Відпрацювання партій канону; спів та гра акордових послідовностей; слухові вправи на розпізнавання гармоній; прослуховування та аналіз записів ансамблів із канонічними елементами. Запис власного виконання та аналіз точності. Розвиток гармонічного та поліфонічного слуху; здатність інтегрувати власне виконання у багатоголосне звучання; формування ансамблевої дисципліни та відчуття структури канону.

Тема 13. Особливості темпоритму

Важливу роль для виразності виконання грають темп і ритм.

Темп є виразником внутрішніх емоцій. Вибір правильного темпу є однією з найбільш складних виконавських проблем. *Темп* — величина непостійна, метрономічні позначення – досить умовні й показники метроному потрібно сприймати як рекомендацію для визначення основного темпу. На його вибір впливають емоційний стан та індивідуальність виконавця, який вносить у виконання твору свіжі темпові нюанси.

Вихованню відчуття *ритму* допомагає прийом внутрішнього метро-ритмічного дроблення (пульсація долеї).

Взаємозв'язок темпу й ритму у вигляді звуків однакової тривалості у швидкому темпі в творах створює моторний, безупинний, спрямований рух; у помірному темпі цей ритм надає музиці врівноваженості, спокою або навіть монотонності. Часто звуки меншої тривалості, восьмі, шістнадцяті виконують швидше, а чверті і половинні – повільніше.

Організація аудиторної роботи. Індивідуальне відпрацювання ритмічних малюнків; робота з метрономом та фонограмами; увага до акцентів та синкоп. Колективна робота. Синхронізація вступів та завершень; узгодження динаміки та артикуляції; вправи на колективне відчуття темпу; робота над стилістичною точністю (джазові свінги, рокові пульсації, поп-ритми). Слуховий аналіз виконання ансамблю. Корекція ритмічних помилок; пояснення стилістичних особливостей темпоритму; перевірка ритмічної злагодженості.

Організація самостійної роботи. Вправи з метрономом; відпрацювання партій у різних темпах; прослуховування та аналіз записів ансамблів; виконання ритмічних диктантів. Розвиток точності ритму та темпу; здатність інтегрувати власне виконання у колективне звучання; формування ансамблевого відчуття темпоритму.

Тема 14. Стрій.

Поняття строю багатозначне. В музиці це система звуковисотних співвідношень, висота настройки еталонного тону звукоряду. Стрій є елементом ансамблю, інтонаційним ансамблем. Для інструментального мистецтва поняття строю є настільки важливим, що воно виділяється в окреме поняття і йому приділяється основна увага у виконавській практиці. Інструментальний ансамбль як колектив співаків є нетемперованим інструментом і в усьому виконавському процесі, як в репетиційній роботі, так і під час виконання, потребує особливої уваги стосовно чистоти звучання, а її можна досягти лише постійним контролем над узгодженістю між виконавцями в точності звуковисотного інтонування.

Стрій може стати основою для створення нових ладових систем. Зараз ми користуємося 12 ступеневою ладовою системою з тонами і півтонами, яка є замкненим октавним ладом. Існують інші системи. Пентатоніка - одна з найдавніших музичних ладових систем без півтонів.

В інструментальному ансамблевому виконавстві потрібно зосередити увагу на звуковисотній інтонації. Не досягши гарної звуковисотної інтонації в усіх її видах (гармонічному й мелодичному), не можна говорити про інші досягнення ансамблю.

Організація аудиторної роботи. Перевірка строю перед виконанням; вправи на інтонаційну точність (унісонні та гармонічні вправи); слуховий аналіз виконання ансамблю та виправлення помилок. Контроль налаштування інструментів; пояснення типових проблем зі строєм (розходження у висоті, нестійкість інтонації); організація вправ на ансамблевий слух та баланс. Робота над програмними творами.

Організація самотійної роботи. Перевірка та налаштування інструментів; вправи на інтонаційну точність (спів гам, арпеджіо, інтервалів); робота з тюнером та метрономом; прослуховування записів ансамблів і аналіз чистоти звучання. Запис власного виконання та аналіз інтонації; фіксація проблем та способів їх усунення. Розвиток інтонаційної дисципліни; здатність чути й коригувати власне виконання; формування навичок налаштування інструментів та ансамблевого слуху.

Орієнтовний репертуар

Джазові та світові стандарти

Blue Bossa (Kenny Dorham)

Misty (Erroll Garner)

Світова рок та поп-музика

Elton John – Your Song

Coldplay – Viva La Vida

Українські народні пісні у сучасних аранжуваннях

Стоїть гора високая (рок-аранжування)

Гей, соколи (сучасний кавер)

Етно-джазові обробки

ShockolaD – етно-джазові обробки українського фольклору («Ой у полі криниченька», «Ой у гаю при Дунаю»).

Обробки веснянок та купальських пісень у джазовому стилі.

МОДУЛЬ 4. Тембр. Розбір вокально-інструментальних творів і доведення до рівня художнього виконання. Виконавська робота.

Мета. Формування розуміння та відчуття тембрової палітри у вокально-інструментальному ансамблі. Розвиток навичок аналізу та інтерпретації творів з урахуванням тембрових особливостей. Досягнення рівня художнього виконання через роботу над деталями звучання, стилістичною точністю та ансамблевою взаємодією. Виховання виконавської культури та сценічної виразності.

Завдання. Ознайомити з поняттям тембру та його роллю в ансамблевому виконавстві. Розвивати уміння – розрізняти та поєднувати тембри різних інструментів і голосів; знаходити баланс між вокальними та інструментальними партіями; використовувати темброві відтінки для створення художнього образу. Формувати навички: аналіз структури, гармонії, ритму та тембрових співвідношень; визначення виконавських труднощів та шляхів їх подолання. Практична робота над ансамблевим репертуаром від індивідуального відпрацювання партій до колективного виконання; доведення творів до рівня

сценічної готовності. Виховувати здатність до самокорекції, критичного слухового аналізу та творчої інтерпретації.

Тема 15. Тембр та темброва злагодженість звучання

Тембр — індивідуальне забарвлення інструменту. За рахунок тембрального забарвлення можна краще передати емоційний стан, відобразити багатство музичних кольорів та переживань. Забарвлення та темброві нюанси змінюються залежно від змісту та характеру музичного твору.

В роботі над формуванням єдиного тембрального окрасу треба досягти, щоб звучання ансамблю в унісон було, як добре настроєний єдиний музичний інструмент.

За рахунок тембрального забарвлення можна краще передати емоційний стан, відобразити багатство музичних кольорів та переживань. Забарвлення та темброві нюанси змінюються залежно від змісту та характеру музичного твору.

Організація аудиторної роботи. Вправи на поєднання різних тембрів (голос—інструмент, інструмент—інструмент); ансамблеві етюди з акцентом на баланс і динаміку; розбір вокально-інструментальних творів із фокусом на темброву палітру; слуховий аналіз виконання ансамблю та обговорення результатів. Корекція тембрових дисбалансів; пояснення особливостей поєднання тембрів у різних стилях; організація практичних вправ на темброву злагодженість.

Організація самостійної роботи. Індивідуальне відпрацювання партій з урахуванням тембрової ролі; вправи на контроль динаміки та артикуляції; прослуховування записів ансамблів і аналіз тембрової взаємодії; робота з власними записами для самоконтролю. Порівняння власного виконання з прикладами; (фіксація труднощів і шляхів їх подолання). Розвиток уміння чути й коригувати темброві дисбаланси; здатність інтегрувати власне виконання у загальне звучання ансамблю; формування художньої виразності через темброву палітру.

Тема 16. Розбір тексту та мелодії музичного твору

Розбір музичного твору можна умовно поділити на такі етапи: початкова робота з ознайомлення з твором; технічне оволодіння й визначення засобів музичної виразності; заключний художній етап.

Починаючи працювати над текстом твору та мелодичною лінією. чистотою інтонування тощо, потрібно будувати фрази, цезури й осягати емоційний зміст твору. Розучування твору відбувається частинами, особливо коли твір достатньо великий або складний. На початковому етапі розучування твору потрібно зосередити увагу на звуковисотній інтонації. Не досягши гарної звуковисотної інтонації в усіх її видах (гармонічному й мелодичному), не можна говорити про інші елементи практичної роботи з ансамблем. Потрібно у процесі роботи над горизонтальним і вертикальним інтонуванням, приділяючи увагу тим чи іншим звукам, акордам або співзвуччям, не виходити з контексту твору, можна уповільнити, іноді навіть зупинитися на якомусь місці (зробити фермату), але завжди пов'язувати звук чи акорд, який ми вибудовуємо, з попереднім і

наступним. Після того, як колектив буде більш-менш ознайомлений із текстом розучуваного твору, потрібно переходити до освоєння художності виконання, одночасно продовжуючи вдосконалювати володіння музичним і літературним текстами.

Організація аудиторної роботи. Колективний розбір тексту та мелодії твору; вправи на дикцію, інтонацію та фразування; ансамблеві етюди з акцентом на поєднання вокалу й інструментів; слуховий аналіз виконання та обговорення результатів. Пояснення змісту тексту та його інтерпретації; корекція інтонаційних та ритмічних помилок; організація практичних вправ на узгодження вокалу й інструментів.

Організація самостійної роботи. Відпрацювання вокальної, інструментальної партії з урахуванням тексту; вправи на дикцію (вокал) та інтонаційну точність (вокал, інструменталістам); робота над мелодією; прослуховування записів творів і аналіз поєднання тексту та мелодії. Запис власного виконання та аналіз точності; роботи над текстом і мелодією. Розвиток навичок інтерпретації тексту та мелодії; здатність інтегрувати власне виконання у загальне звучання ансамблю; формування художньої виразності та стилістичної точності.

Тема 17. Робота над чистотою інтонування та строем

Інструментальний ансамбль в усьому виконавському процесі, як в репетиційній роботі, так і під час виконання, потребує особливої уваги стосовно чистоти звучання, а її можна досягти лише постійним контролем над узгодженістю між виконавцями в точності звуковисотного інтонування.

Стрій є елементом ансамблю, інтонаційним ансамблем.

Мелодичний стрій – це послідовність музичних звуків, що йдуть один за одним у горизонтальному порядку. Працюючи над чистотою інтонування в ансамблі, потрібно твердо знати правила інтонування інтервалів та застосовувати їх при вивченні партій. Навички точного інтонування найкраще розвивати під час індивідуального виконання твору без супроводу.

Гармонічний стрій – це правильне інтонування гармонічних інтервалів і акордів у творах акордової і гомофонно-гармонічної фактури викладу. Правильне інтонування мелодії кожного інструменту сприяє правильному звучанню акорду, тобто вертикально-гармонічному строю.

В інструментальному ансамблевому виконавстві без гарної звуковисотної інтонації, мелодичного та гармонічного строю не можна говорити про інші досягнення ансамблю.

Організація аудиторної роботи. Колективна перевірка строю перед виконанням; вправи на унісонне виконання для контролю інтонації; ансамблеві етюди з акцентом на гармонічну точність; слуховий аналіз звучання ансамблю та обговорення результатів. Корекція інтонаційних помилок; пояснення типових проблем зі строем (розходження у висоті, нестійкість інтонації); організація вправ на ансамблевий слух і баланс.

Організація самостійної роботи. Постійна перевірка та налаштування інструментів; вправи на інтонаційну точність (виконання гам, інтервалів,

арпеджіо); робота з тюнером та метрономом; прослуховування записів ансамблів і аналіз чистоти звучання. Запис власного виконання та аналіз інтонації. Розвиток інтонаційної дисципліни; здатність чути й коригувати власне виконання; формування навичок налаштування інструментів та ансамблевого слуху.

Тема 18. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення

Гармонічний ансамбль - врівноваженість і злиття всіх тонів акорду в одне звукосполучення, може до певної міри регулюватися дотриманням умов, а саме кількісної та якісної рівноваги інструментальних партій, теситури виду акорду, темпу.

Приблизна кількісна і якісна рівновага груп ансамблю становить одну з перших вимог досягнення гармонічного ансамблю.

Розміщення акорду – широке чи тісне, безперечно впливає на зручність чи незручність для гармонічного ансамблю.

Вид акорду істотно впливає на освоєння виконавцями ансамблевого звучання. Прості гармонічні звукосполучення легко й швидко засвоюються співаками й легко звучать в ансамблі. Складні гармонічні сполучення (побічні акорди, зменшене, альтеровані акорди з затриманням, модуляціями) не одразу виконуються і становлять значних труднощів в досягненні ансамблю.

Темп теж впливає на якість ансамблю. Повільні і помірні темпи являють собою сприятливі умови для досягнення ансамблю. Виконавці встигають ясно усвідомити звучання акорду і інстинктивно дають хорошу ансамблеву злагодженість. Швидкі темпи такої зручності не дають.

Найважливішим і вирішальним фактором в досягненні гармонічного ансамблю при всіх зручних і незручних умовах є кваліфікація учасників ансамблю, їх ансамблеве чуття, нерозривно зв'язане з природною музичною обдарованістю.

Організація аудиторної роботи. Інтонаційна точність — чисте виконання кожної партії. Баланс звучання — рівновага між голосами та інструментами. Динамічна узгодженість — контроль сили звучання, акцентів та нюансів. Ритмічна єдність — точність у темпі та синхронність ритмічних малюнків. Стилистична відповідність — дотримання жанрових особливостей (поп, джаз, рок, ф'южн тощо). Ансамблевий слух — здатність чути не лише себе, а й колективне звучання.

Комунікація між учасниками — невербальні сигнали, взаємна увага, спільне дихання. Колективне виконання гармонічних етюдів; вправи на акордові послідовності та гармонічні функції; ансамблеві вправи на баланс і динаміку; слуховий аналіз виконання ансамблю. Корекція інтонаційних та гармонічних помилок; пояснення функцій кожної партії; організація вправ на ансамблевий слух і гармонічну точність.

Організація самостійної роботи. Відпрацювання партій з урахуванням гармонічної функції; спів та гра акордових послідовностей; слухові вправи на розпізнавання гармоній; прослуховування записів ансамблів і аналіз гармонічної структури. Запис власного виконання та аналіз точності. Впевнене володіння

гармонічними партіями; здатність інтегрувати власне виконання у багатоголосне звучання; розвиток ансамблевого слуху та гармонічного мислення.

Тема 19. Робота над темпоритмічними особливостями музичного твору.

Ритм, темп, метр є основними, але не єдиними атрибутами часових параметрів музики. Зазначені ключові поняття найбільш докладно вивчає теорія музики, між тим, феномени, які вони позначають, виходять за межі суто теоретичного аспекту музикознавства. Йдеться про такі атрибути, як агогіка, пауза, синкопа, фермата тощо. Усі вони у сукупності позначаються у виконавстві поняттям темпоритму.

Суттєву роль для виразності ансамблевого виконання грають темп і ритм. Вибір правильного темпу є однією з найбільш складних виконавських проблем. Часто неправильно взятий темп є причиною порушення якості усього виконання.

Агогіка — незначні виконавські відхилення (уповільнення або прискорення) від темпу, спрямовані на підкреслення виразності художнього образу. Агогіка визначається автором або виникає залежно від художнього задуму та інтуїції виконавця. Найбільш значимі ноти можуть позначатись агогічним акцентом, однак в нотному записі зазвичай не фіксується.

Агогіка і темп фіксуються ремарками, а інколи такі ремарки відсутні і виконавець сам вирішує міру художньої переконливості темпових коливань.

Вихованню відчуття ритму допомагає прийом внутрішнього метро-ритмічного дроблення (пульсація долей).

Ритмічний ансамбль тісно пов'язаний зі строем, ритмом, темпом, звукоутворенням тощо. Найчастіше ритмічний ансамбль порушують неодночасні вступі партій. Також часті порушення ансамблю відбуваються у творах з різними темповими змінами.

Організація аудиторної роботи. Колективні вправи на ритмічну єдність (робота з метрономом, фонограмами); ансамблеві етюди з різними темпами та ритмічними малюнками; вправи на синхронний вступ і закінчення; слуховий аналіз виконання ансамблю та обговорення результатів. Корекція ритмічних помилок; пояснення стилістичних особливостей темпо-ритму; організація практичних завдань на узгодження темпу та ритму.

Організація самостійної роботи. Вправи з метрономом у різних темпах; індивідуальне відпрацювання партій з акцентом на ритмічну точність; прослуховування записів ансамблів і аналіз темпо-ритмічних особливостей; виконання ритмічних диктантів та вправ на синкопи. запис власного виконання та аналіз точності. Розвиток точності ритму та темпу; здатність інтегрувати власне виконання у колективне звучання; формування ансамблевого відчуття темпо-ритму.

Тема 20. Динаміка та динамічні відтінки в ансамблі Досягнення динамічного ансамблю

Динаміка є одним з найбільш дієвих засобів музичної виразності, який зумовлений змістом, характером музики, особливостями музичного стилю.

Щоб твір звучав виразно, в характері, застосовують динаміку як ступінь гучності виконання. Для сумних творів характерне тихе звучання, для урочистих і піднесених — голосніше.

Динамічний ансамбль пов'язаний з теситурою. Динаміка природно зростає з підняттям теситури і навпаки. Динамічні можливості ансамблю в різних теситурах є різними. Так, у відносно високій теситурі можливо виконання в межах піано - фортісімо; у середній - від піанісімо до форте; у низькій від піанісімо до мецо форте. Якість динамічного ансамблю обумовлена фактурою (наявність поліфонічних моментів, розташування акордів, тощо). Самий складний динамічний нюанс для ансамблю – форте, коли виконавці, граючи голосно, нечують інші партії.

Організація аудиторної роботи. Ансамблеві вправи на динамічну узгодженість; колективний розбір творів із акцентом на нюанси; слуховий аналіз виконання та обговорення результатів; Баланс між голосами та інструментами; контроль динамічних відтінків (piano, forte, cresc., dim.); узгодженість акцентів та артикуляції; розвиток ансамблевого слуху та уваги до загального звучання; стилістична точність (джазові свінги, поп-динаміка, рок-енергія). створення виразного, емоційного та художньо цілісного виконання. Корекція динамічних дисбалансів; пояснення стилістичних особливостей динаміки; організація практичних завдань на сценічну виразність. Підготовка до концертного виступу – відпрацювання партій до індивідуальної впевненості; колективні репетиції з акцентом на баланс і динаміку; робота над сценічною виразністю та комунікацією; моделювання концертних умов (репетиції «на сцені»); психологічна підготовка до виступу (зосередженість, впевненість, взаємна підтримка).

Організація самостійної роботи. Індивідуальне відпрацювання партій з акцентом на динаміку; вправи на контроль сили звучання та нюансів; прослуховування записів ансамблів і аналіз динамічної взаємодії; робота з власними записами для самоконтролю. Порівняння власного виконання з еталонними прикладами; ведення «щоденника динамічних вправ»; аналіз сценічної готовності (поведінка, виразність, комунікація). Розвиток уміння чути й коригувати динамічні дисбаланси; здатність інтегрувати власне виконання у загальне звучання ансамблю; формування сценічної культури та готовності до концертного виступу.

Орієнтовний репертуар.

Джазові та світові стандарти

My Funny Valentine (Richard Rodgers)

Round Midnight (Thelonious Monk)

Take Five (Dave Brubeck)

Світова рок та поп-музика

Adele – Rolling in the Deep

Taylor Swift – Shake It Off

Українські народні пісні у сучасних аранжуваннях

Гей, соколи (сучасний кавер)

Місяць на небі (лірична сучасна версія)
Етно-джазові обробки
Брати Блюзу – джазові версії народних пісень у стилі блюз та свінг.
Джазові варіації на тему «Коломийки».

ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ:

Виконання практичних завдань ансамблевого виконавства
Перевірка ступеня володіння засобами музичної виразності ансамблевого виконавства

Перевірка навичок виконання технічних вимог в ансамблі.
колоквіум

Диференційований залік – 3,5,6 семестри.

Концертний виступ 2-3 твори

Виконання практичного завдання - оцінка інструментально-технічних навичок під час виконання програми.

Колоквіум за темами модулів 1,3,4

Екзамен – 4 семестр

виступ 3-4 твори, 2 з яких супровід солісту-вокалісту різного за характером

Виконання практичного завдання - розкриття художнього образу засобами емоційного перевтілення під час виконання програми

Колоквіум за темами модуля 2

Вимоги до диференційованого заліку Модуль 1

Теоретична підготовка

Знання основних понять: ансамбль, його функції, принципи діяльності, типи та види. Розуміння специфіки вокально-інструментального ансамблю (характеристики, ознаки, структура). Володіння термінологією та здатність застосовувати її у поясненнях. Вміння аналізувати приклади ансамблевого виконання (відео, аудіо). Своєчасне виконання завдань аудиторної та самостійної роботи. Підготовка конспектів, таблиць, схем за темами. Вміння презентувати результати самостійної роботи (повідомлення, есе, аналіз виступу). Дотримання академічної доброчесності.

Орієнтовні питання для колоквіуму.

Що таке інструментальний ансамбль?

Які основні ознаки ансамблевого виконання?

Чим відрізняється ансамбль від сольного та оркестрового виконання?

Які фактори впливають на якість ансамблевого звучання?

Які види ансамблевого слуху формуються у виконавців?

Функції інструментального ансамблю. Принципи діяльності

Які основні функції інструментального ансамблю в музичній практиці?

Як ансамбль сприяє розвитку музичного слуху та виконавських навичок?

Які принципи діяльності ансамблю забезпечують його ефективність?

Що означає «ансамблева дисципліна»?

Як комунікація між учасниками впливає на результат виконання?

Які етапи включає робота над ансамблевим репертуаром?
Як здійснюється підбір творів для ансамблю?
Які методи використовуються для розбору складних партій?
Як досягається стилістична точність виконання?
Які труднощі виникають при опрацюванні репертуару та як їх долати?
Які існують основні типи інструментальних ансамблів?
Чим відрізняється камерний ансамбль від естрадного?
Які особливості має джазовий ансамбль?
Як класифікуються ансамблі за кількістю учасників та інструментальним складом?
Які сучасні тенденції розвитку ансамблевого виконавства?

Практична підготовка

Участь у репетиціях та виконання своєї партії відповідно до вимог ансамблю.

Демонстрація навичок ансамблевого слуху, ритмічної точності, інтонаційної чистоти. Вміння працювати у колективі: комунікація, взаємна відповідальність, баланс звучання. Виконання 2-3 творів у складі ансамблю (підготовлений репертуар).

Оцінюється.

Володіння базовими поняттями та термінами (3-4 питання за темами модуля); здатність пояснити сутність та функції ансамблю; знання класифікації ансамблів та принципів їх діяльності. Практичні навички (інтонація, ритм, ансамблевий слух, баланс). Здобувач має продемонструвати: інтерпретацію тексту музичного твору, чистоту інтонування та узгодженість строю, точність у темпо-ритмічних малюнках та синхронність ансамблю, динамічну узгодженість самостійності (якість виконання завдань поза аудиторією) і готовність до концертного виступу.

Вимоги до екзамену Модуль 2

Знання основних понять: ансамбль, його функції, принципи діяльності, типи та види. Розуміння специфіки естрадного вокально-інструментального ансамблю (характеристики, ознаки, структура). Володіння термінологією та здатність застосовувати її у поясненнях. Вміння аналізувати приклади ансамблевого виконання (відео, аудіо). Своєчасне виконання завдань аудиторної та самостійної роботи протягом семестру. Підготовка конспектів, таблиць, схем за темами. Вміння презентувати результати самостійної роботи (повідомлення, есе, аналіз виступу). Дотримання академічної доброчесності та дисципліни.

Блок екзаменаційних питань

Дайте визначення поняття «ансамбль» та його основні ознаки.

Мета та завдання ансамблю як музичного колективу.

Функції ансамблю: художня, педагогічна, організаційна, соціальна.

Принципи діяльності вокально-інструментального ансамблю.

Типи та види вокально-інструментальних ансамблів.

Особливості інструментально-технічної підготовки ансамблю до художнього виконавства.

Розвиток музичних здібностей у процесі ансамблевого музикування.

Комплектація вокально-інструментальних партій: принципи та труднощі.

Особливості кількісного та якісного складу ансамблю.

Ансамблеве звучання: природний та штучний ансамбль.

Звуковедення, звукоутворення та атака звуку: їх роль у художньому виконанні.

Репертуар ансамблю: критерії добору та орієнтовні приклади.

Сценічна культура та комунікація з аудиторією.

Роль керівника у формуванні ансамблю та організації його діяльності.

Відмінності між естрадним ансамблем та академічним камерним ансамблем.

Практична підготовка

Виконання 3-4 творів у складі ансамблю (підготовлений репертуар). Демонстрація навичок ансамблевого слуху, ритмічної точності, інтонаційної чистоти. Вміння балансувати звучання між вокальною та інструментальною групами. Здатність до імпровізації та інтерпретації у межах художнього задуму. Сценічна подача: комунікація з аудиторією, сценічний рух, артистизм.

Оцінюється

Володіння термінологією та здатність пояснити її застосування на практиці за модулем 2.

Усвідомлення ролі ансамблевого слуху, інтонації, балансу та стилістичної точності. Чистота звучання, узгодженість із колективом, точність у ритмічних малюнках, синхронність вступів і закінчень, уміння поєднувати тембри, контролювати силу звучання, досягати балансу, правильне виконання партій, узгодженість акордових послідовностей, виразність, комунікація з колективом, впевненість у виконанні.

Здобувач має продемонструвати: інтерпретацію тексту музичного твору, чистоту інтонування та узгодженість строю, точність у темпо-ритмічних малюнках та синхронність ансамблю, динамічну узгодженість самотійність (якість виконання завдань поза аудиторією) і готовність до концертного виступу.

Вимоги до диференційованого заліку модуль 3

Здобувач повинен: пояснити сутність та значення унісонного ансамблю; охарактеризувати музичний слух та його види; визначити фактори досягнення гармонічного ансамблю; розкрити поняття гармонічного слуху та його розвиток, пояснити роль канону; описати особливості темпоритму та його вплив на ансамблеве виконання; пояснити поняття строю та його значення в естрадному ансамблі.

Орієнтовні питання до колоквиуму.

Що таке унісонний ансамбль і які його особливості?

Які навички формуються під час роботи в унісоні?

Які досягнення унісонного ансамблю можна виділити для подальшого розвитку багатоголосного виконання?

Як унісон впливає на ансамблевий слух та дисципліну?

Що таке гармонічний ансамбль і чим він відрізняється від унісонного?

Які основні фактори забезпечують гармонічну узгодженість ансамблю?

Як досягається баланс між голосами та інструментами?

Які вправи використовуються для розвитку гармонічного ансамблю?
Які труднощі виникають у практичній роботі над гармонічним ансамблем?
Які вправи сприяють розвитку мелодичного слуху?
Як мелодичний слух допомагає у виконанні партій ансамблю?
Які типові труднощі виникають при формуванні мелодичного слуху?
Як самостійна робота може сприяти розвитку мелодичного слуху?
Що таке гармонічний слух і як він розвивається?
Які вправи допомагають формувати гармонічний слух?
Що таке канон і які його особливості як різновиду ансамблевого виконавства?
Як виконання канону впливає на розвиток поліфонічного слуху?
Які приклади канонів можна використати в естрадному ансамблі?
Що таке темпоритм і які його основні характеристики?
Як темпоритм впливає на ансамблеве виконання?
Які вправи допомагають виробити точність ритму та темпу?
Як організовується робота над партіями з урахуванням темпоритму?
Які труднощі виникають при узгодженні темпоритму в ансамблі?
Що таке стрій і чому він важливий для ансамблю?
Які фактори впливають на узгодженість строю?
Як досягається чистота інтонування в ансамблі?
Які вправи використовуються для контролю строю?

Практична підготовка

Виконання 3-4 творів у складі ансамблю (підготовлений репертуар). Демонстрація навичок ансамблевого слуху, ритмічної точності, інтонаційної чистоти. Вміння балансувати звучання між вокальною та інструментальною групами. Здатність до імпровізації та інтерпретації у межах художнього задуму. Сценічна подача: комунікація з аудиторією, сценічний рух, артистизм.

Оцінюється:

Теоретичні знання (чіткість, повнота, правильність термінології, відповіді на питання колоквиуму 3 – 4 питання за темами модуля). Практичні навички (інтонація, ритм, ансамблевий слух, баланс). Виконання репертуару. Активна участь у колективних репетиціях, якість виконання завдань поза аудиторією. Демонстрація практичних навичок ансамблевого виконавства.

Вимоги до диференційованого заліку Модуль 4.

Здобувач повинен знати та пояснити сутність тембру та тембрової злагодженості. Охарактеризувати процес розбору тексту та мелодії твору. Розкрити поняття чистоти інтонування та строю. Визначити фактори досягнення гармонічного ансамблю. Описати особливості роботи над темпо-ритмічними структурами твору. Пояснити значення динамічного ансамблю та підготовки до концертного виступу.

Орієнтовні питання до колоквиуму

Що таке тембр і які його основні характеристики?

Як досягти тембрової злагодженості у вокально-інструментальному ансамблі?

Які фактори впливають на поєднання різних тембрів?

- Які вправи допомагають узгодити тембри голосів та інструментів?
- Як тембр впливає на художню виразність ансамблю?
- Як здійснюється розбір тексту музичного твору?
- Які особливості роботи над мелодією у вокально-інструментальному ансамблі?
- Як поєднуються текст і музика у художньому виконанні?
- Які вправи допомагають узгодити дикцію та інтонацію з мелодією?
- Які труднощі виникають при роботі над текстом і мелодією?
- Що таке інтонування і які його основні вимоги?
- Як досягти чистоти інтонування у колективному виконанні?
- Що таке стрій і як він контролюється в ансамблі?
- Які вправи допомагають підтримувати стрій?
- Які типові проблеми зі строем виникають у вокально-інструментальному ансамблі?
- Що таке гармонічний ансамбль і чим він відрізняється від унісонного?
- Які фактори забезпечують гармонічну узгодженість ансамблю?
- Як досягається баланс між голосами та інструментами?
- Які вправи використовуються для розвитку гармонічного ансамблю?
- Які труднощі виникають у практичній роботі над гармонічним ансамблем?
- Що таке темпо-ритм і які його основні характеристики?
- Як темпо-ритм впливає на ансамблеве виконання?
- Які вправи допомагають виробити точність ритму та темпу?
- Як організовується робота над партіями з урахуванням темпо-ритму?
- Які труднощі виникають при узгодженні темпо-ритму в ансамблі?
- Що таке динамічний ансамбль і які його особливості?
- Які фактори впливають на досягнення динамічної узгодженості?
- Як динаміка формує художню виразність ансамблю?
- Які вправи допомагають узгодити динаміку між голосами та інструментами?
- Які етапи підготовки ансамблю до концертного виступу?
- Як оцінюється сценічна готовність ансамблю?

Практична підготовка

Виконання 3-4 творів у складі ансамблю (підготовлений репертуар). Демонстрація навичок ансамблевого слуху, ритмічної точності, інтонаційної чистоти. Вміння балансувати звучання між вокальною та інструментальною групами. Здатність до імпровізації та інтерпретації у межах художнього задуму. Сценічна подача: комунікація з аудиторією, сценічний рух, артистизм.

Оцінюється

Теоретичні знання (чіткість, повнота, правильність термінології, відповіді на питання колоквиуму 3 – 4 питання за темами модуля). Практичні навички (інтонація, ритм, ансамблевий слух, баланс). Виконання репертуару. Активна участь у колективних репетиціях, якість виконання завдань поза аудиторією. Демонстрація практичних навичок ансамблевого виконавства. Якість виконання завдань поза аудиторією. Творчий підхід — здатність до інтерпретації та стилістичної точності. Сценічна готовність — виразність, комунікація, впевненість у виконанні.

6.2 Структура освітнього компоненту

ТЕМА	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі				
		лекції	семінари	Практ.	Індивід.	Самробота		лекції	семінари	Практ.	Індивід.	Сам. Робота
МОДУЛЬ 1 Інструментальний ансамбль як організація, музичний колектив.												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Основні характеристики та ознаки вокально-інструментального ансамблю	10			8		2	10			2		8
тема 2. Функції ансамблю Принципи діяльності вокально-інструментального ансамблю.	12			8		4	12			2		10
Змістовий модуль 2												
Тема 3. Опрацювання ансамлевого репертуару.	12			8		4	12			2		10
Тема 4. Типи та види ансамблів	11			8		3	11			2		9
Модульний контроль знань. Диференційований залік												
Всього Модуль 1	45			32		13	45			8		37
МОДУЛЬ 2. Інструментально-технічна підготовка ансамблю до художнього виконавства. Розвиток музичних здібностей.												
Змістовий модуль 3												
Тема 5. Комплектація партій	10			8		2	10			2		8
Тема 6. Особливості складу (кількісний, якісний склад) ансамблю	12			8		4	12			2		10
Змістовий модуль 4												
Тема 7. Ансамблеве звучання. Ансамбль природний, штучний	12			8		4	12			2		10
тема 8. Звуковедення, звукоутворення, атака звуку. Робота над партіями, ансамблевою злагодженістю звучання	11			8		3	11			4		7
Модульний контроль знань. Екзамен												
Всього модуль 2.	45			32		13	45			10		35
МОДУЛЬ 3 Розвиток інструментально-технічних навичок ансамблевого виконавства												
Змістовий модуль 5												
Тема 9. Унісонний ансамбль, його досягнення	6			4		2	6					6
Тема 10. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення.	8			6		2	8			2		6

Практична робота											
Тема 11. Розвиток мелодичного слуху	8		6		2	8			2		6
Змістовий модуль 6											
Тема 12. Гармонічний слух, його розвиток. Канон, як різновид ансамблевого виконавства	8		6		2	8			2		6
Тема 13. Особливості темпоритму. Робота над партіями, ансамблем	8		6		2	8			2		6
Тема 14. Стрій.	7		4		3	7			2		5
Модульний контроль знань. Диференційований залік											
Всього модуль 3.	45		32		13	45			10		35
МОДУЛЬ 4 Тембр. Розбір інструментальних творів і доведення до рівня художнього виконання. Інструментально-виконавська робота.											
Змістовий модуль 7											
Тема 15. Тембр та темброва злагодженість звучання	4		2		2	4					4
Тема 16. Розбір тексту та мелодії музичного твору	8		6		2	8			2		6
Тема 17. Робота над чистотою інтонування та строем	11		8		3	11			2		9
Змістовий модуль 8											
Тема 18. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення	6		4		2	6			2		4
Тема 19. Робота над темпоритмічними особливостями музичного твору.	8		6		2	8			2		6
Тема 20. Досягнення динамічного ансамблю	8		6		2	8			2		6
Модульний контроль знань. Диференційований залік											
Всього модуль 4.	45		32		13	45			10		35
РАЗОМ	180		128		52	180			38		142

7. Теми практичних занять

Теми практичних занять	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Основні характеристики та ознаки інструментального ансамблю	8	2
тема 2. Функції інструментального ансамблю Принципи діяльності інструментального ансамблю.	8	2
Тема 3. Опрацювання ансамлевого репертуару.	8	2
Тема 4. Типи та види інструментальних ансамблів	8	2
Тема 5. Комплектація інструментальних партій	8	2
Тема 6. Особливості складу (кількісний, якісний склад) інструментального ансамблю	8	2
Тема 7. Ансамблеве звучання. Ансамбль природний, штучний	8	2
тема 8. Звуковедення, звукоутворення, атака звуку. Робота над партіями, ансамблевою злагодженістю звучання	8	4

Тема 9. Унісонний ансамбль, його досягнення	4	
Тема 10. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення. Практична робота	6	2
Тема 11. Розвиток мелодичного слуху	6	2
Тема 12. Гармонічний слух, його розвиток. Канон, як різновид ансамблевого виконавства	6	2
Тема 13. Особливості темпоритму. Робота над партіями, ансамблем	6	2
Тема 14. Стрій.	4	2
Тема 15. Тембр та темброва злагодженість звучання	6	
Тема 16. Розбір тексту та мелодії музичного твору	9	2
Тема 17. Робота над чистотою інтонування та строєм	9	2
Тема 18. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення	9	2
Тема 19. Робота над темпо-ритмічними особливостями музичного твору.	9	2
Тема 20. Досягнення динамічного ансамблю	6	2
РАЗОМ	128	38

8. Теми самостійної роботи

Теми самостійної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Основні характеристики та ознаки інструментального ансамблю	2	8
тема 2. Функції інструментального ансамблю. Принципи діяльності інструментального ансамблю.	4	10
Тема 3. Опрацювання ансамблевого репертуару.	4	10
Тема 4. Типи та види інструментальних ансамблів	3	9
Тема 5. Комплектація інструментальних партій	2	9
Тема 6. Особливості складу (кількісний, якісний склад) інструментального ансамблю	4	10
Тема 7. Ансамблеве звучання. Ансамбль природний, штучний	4	8
тема 8. Звуковедення, звукоутворення, атака звуку. Робота над партіями, ансамблевою злагодженістю звучання	3	7
Тема 9. Унісонний ансамбль, його досягнення	2	6
Тема 10. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення. Практична робота	2	6
Тема 11. Розвиток мелодичного слуху	2	6
Тема 12. Гармонічний слух, його розвиток. Канон, як різновид ансамблевого виконавства	2	6
Тема 13. Особливості темпоритму. Робота над партіями, ансамблем	2	6
Тема 14. Стрій.	3	5
Тема 15. Тембр та темброва злагодженість звучання	2	4
Тема 16. Розбір тексту та мелодії музичного твору	5	6
Тема 17. Робота над чистотою інтонування та строєм	6	9
Тема 18. Гармонічний ансамбль, фактори його досягнення	5	4
Тема 19. Робота над темпо-ритмічними особливостями музичного твору.	5	6
Тема 20. Досягнення динамічного ансамблю	4	6
РАЗОМ	52	142

8.1. Методичні рекомендації до самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти у форматі навчального компоненту «**Клас ансамбля**» визначається робочою програмою навчального компоненту, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення здобувачем вищої освіти нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; самоорганізації та самовдосконалення у практичній діяльності, контроль готовності здобувача вищої освіти до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з навчального компоненту «**Клас ансамбля**» пропонуються до використання наступні форми:

- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з нотними текстами і записами;
- опрацювання теоретичних основ матеріалу з використанням опорного конспекту, інтернет ресурсів, довідкової літератури;
- виконання творчих завдань та їх оформлення;
- складання словника;
- упорядкування інформації про діяльність відомих естрадних ансамблів;
- використання кейс-методів (ситуаційні завдання);
- підготовка інформацій;
- виконання творчих робіт;
- робота з пошуковими системами Інтернет;

При організації самостійної роботи здобувача вищої освіти на засіданнях кафедри передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної навчального компоненту здобувача вищої освітнім заочної форми навчання.

При плануванні самостійної роботи здобувачам вищої освіти необхідно:

- робота над звуковидобуванням, артикуляцією, ритмічною точністю (технічні вправи);
- визначити щоденний мінімум для індивідуальної практики – опрацювання партій та творчої підготовки (самостійне опрацювання партій із загального ансамблевого матеріалу);
- вправи на створення варіацій, розвиток слухового контролю та гармонічного мислення;

- прослуховування професійних ансамблів (джазових, поп- та рок-груп) з метою порівняння стилістики;
- фіксація завдань, труднощів, досягнень, визначення сильних і слабких сторін, постановка нових цілей;
- аналіз тексту та музики, розуміння змісту пісні, її драматургії та емоційного навантаження;
- постановка особистих цілей і відстеження прогресу.

9. Методи навчання

До основних методів навчання відносять:

- **вербальний метод** (пояснення);
- **емпіричний метод** (показ на інструменті);
- **репродуктивно-варіативний** (поєднання здобувачем вищої освіти запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами музично-виконавської та педагогічної діяльності);
- **креативний, творчий** (створення здобувачами освіти оригінальних варіантів інтерпретації; нестандартний підхід до розв'язання педагогічних ситуацій; опанування навичками педагогічної імпровізації);
- **проблемно-пошуковий** (самостійний пошук здобувачем вищої освіти засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних і педагогічних завдань);
- **інтеграції** (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення виконавських і педагогічних завдань).
- **практична робота** (використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань).

Навички soft skills:

- Навички самоорганізації.
- Презентаційні навички.
- Здатність оволодівати сучасною інформацією.
- Демонструвати критичне мислення.
- Виступи колективу на всеукраїнських, міжнародних конкурсах, фестивалях.
- Участь в концертних програмах Академії.
- Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Технічні засоби:

- Вивчення освітнього компоненту передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.
- динамічні мікрофони
- комп'ютер
- звукозаписувальне та звукопідсилювальне обладнання з цифровим пультом

- звуковідтворювальна техніка
- монітори
- цифровий мікшерний пульти Yamaha

Обладнання:

- бас-гітара,
- електро-гітара «Yamaha»,
- комбо-підсилювач для гітари
- акустична гітара «Yamaha», comp/limiter, octane
- комбо-підсилювач для бас-гітари, di-box
- ударна установка «Yamaha»,
- електронна барабанна установка «Roland»
- синтезатор «Kuerweil, Pek» з професійним обладнанням для обробки звуку

Програмне забезпечення:

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про науково-дослідну та творчо-пошукову роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти
- Навчальний план
- Освітня професійна програма
- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Наукова, навчальна та методична література
- Нотний матеріал для проведення практичних занять;
- Наочність

11.Рекомендована література

11.1. Основна

1. Бермес І. Л. Ансамблеве виконавство: теоретичний, практичний, естетичний виміри. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 2. С. 186–190
2. Бец О. Інструментальні ансамблі: навч.-реперт. посіб.– Кам'янець-Поділ. : Аксіома, 2007. – 88 с.
3. Бобул І. В. World music: на перетині глобального та етнокультурного. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. 2022. Вип. 41. С. 108–115.
4. Бондарчук, Сергій. Віртуальні практики створення виконавських образів в естрадному мистецтві [Електронний ресурс] / Сергій Бондарчук // Вісник Національної Академії керівних кадрів культури і мистецтв. — 2025. — № 1. — С. 361-364.

5. Галела Х., Щур Л. Український вокально-естрадний репертуар в «інтер'єрі» постмодерну. Слобожанські мистецькі студії, випуск 3 (06), 2024., с.47-51
6. Естрадно-вокальне мистецтво: історія, теорія, практика : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 4 червня 2024 року). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила». 2024. 171 с.
7. Зосім, Ольга. Пісенний доробок гурту «The Beatles» в академічних музичних інтерпретаціях [Електронний ресурс] / Ольга Зосім // Вісник Національної Академії керівних кадрів культури і мистецтв. — 2024. — № 3. — С. 179-185.
8. Левко, В. І. Пісенна творчість Тараса Петриненка у соціокультурному контексті України другої половини 1980-х років / В. І. Левко, Ю. Ю. Антипенко // Українська музика. — 2024. — № 3/4 (50/51). — 72-82.
9. Міщанчук В.М. Сучасні методи подолання естрадного хвилювання майбутніми вчителями музичного мистецтва під час публічного виступу. Наукові записки : зб. наук. Праць. Вип. 195. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. С. 101–106
10. Муравіцька С. С. Синтез академічного та естрадного вокалу у методико-педагогічному контексті. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 1. С. 174-179
11. Новська О.Р., Левицька І.М. Ансамблеве музикування як ресурс фахового розвитку майбутніх учителів музичного мистецтва., Інноваційна педагогіка. 2021. № 39.
12. Откидач В.М. Рок-музика як соціокультурне явище: автореф. дис... д-ра мистецтвознав.: 26.00.01 / В.М. Откидач ; Харк. держ. акад. культури. — Х., 2008. — 40 с.
13. Руденко О. Ф., Петренко М. Б. А71 Ансамблеве виконавство в умовах дистанційного навчання : навчальний посібник / О. Ф. Руденко, М. Б. Петренко. – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2025. – 78 с.
14. Савчук І.Б. Екзистенційні мотиви світобачення модерністського майстра (на матеріалі камерної музики 20-х років ХХ століття в Україні): Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / І.Б. Савчук ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — К., 2005. — 20 с.
15. Самойленко, О. І. Психологія мистецтва: сучасні музикознавчі проєкції: Одеса: Видавничий дім «Гельветика». (2020).
16. Смірнова І. В. Особливості художньої комунікації майбутніх викладачів музичного мистецтва в процесі музичного виконавства // *Social and Economic Aspects of Education in Modern Society : Proc. of the XIII International Scientific and Practical Conf.*, May 25, 2019. Warsaw, Poland, 2019. Vol. 3. С. 49–52
17. Смірнова І. Ансамблеве письмо: теорія та композиторська практика: монографія. / І. Смірнова, М. Калашник. Харків : ТОВ «Планета-Прінт», 2021. 164 с.
18. Сюта, Б. О. Жанри музичного і вербального мовлення в музичних творах (теоретичні аспекти, взаємодія, методики дослідження). Вісник Київського

національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво, 1(2), 22–34. (2019).

- 19.Тормахова В.М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / В.М. Тормахова ; Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. — К., 2007. — 17 с.
- 20.Устименко-Косоріч. Масова музика як атрибут молодіжної культури середини ХХ століття: автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 26.00.01 / О.А. Устименко-Косоріч ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — К., 2008. — 19 с.
- 21.Шевченко О. Феномен українського фольклору: трансформація в контексті джазу та рок-музики. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 63. Том 2. С. 92–98.
- 22.Шевченко О. Г. Концепт «ф'южн» у сучасній рок-музиці України. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. 2022. Вип. 41. С. 102–107
- 23.Шумська О., Олешко В., Олешко Т. Теорія і методика ансамблевого виконавства : навчально-методичний посібник. Харків, 2020. 108 с.
- 24.Юферова Г. В. Музичні комп'ютерні технології в комунікаційних процесах у сучасній українській музиці: дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / НМАУ ім. П. І. Чайковського, Київ, 2021. – СДПУ ім. А. С. Макаренка, Суми, 2021. 255 с.

11.2. Допоміжна

1. Гаріпова, Н. (2019). Музичний слух як слухомоторна здатність, що зумовлює особливості музики та її осмислення. Таврійські студії. Серія: Культурологія. №18. С. 85 – 92
2. Гіга С. С. Стильовий потенціал аранжування у дзеркалі кавр-версії естрадно-вокальної композиції. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 62. Том 1. С. 82–88.
3. Кузнецов, М. А.; Заїка, Є. В.; Ходікіна, Ю. Ю. (2019). Психологія моторної пам'яті: Прикладні аспекти: монографія. Харків: ДІСА Плюс, 446.
4. Мельниченко, В. Г. ; Кьон Н.Г. (2021). Аранжування
5. Пістунова Т. В., Постой Г. Г. Стильовий синтез у сучасній естрадній інструментальній музиці. Молодий вчений. № 11 (51). С. 618–621.
6. Соловійов А. М. Джазова обробка народної пісні у творчості українських композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... д-ра філософії: 025 / СДПУ ім. А. С. Макаренка, Суми, 2022. 231 с
7. Федорова І. Ф. World music: походження, особливості еволюції та сучасні модифікації явища: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2020. 235 с.
8. Филипчук, М. Навчально-виховна та творча робота в аматорському естрадному оркестрі [Електронний ресурс] / М. Филипчук // Нова педагогічна думка. — 2023. — № 1. — С. 107-110.

9. Horbal, V. Composition of orchestra and principles of orchestral writing in Concerto grosso G-dur № 2 by Johann Georg Pisendel. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2, 351–355 (2019).
10. Levenberg, J. Seconda Pratica Temperaments, Prima Pratica Tempers: The Artusi/Monteverdi Controversy and the Retuning of Musica Moderna. Acta Musicologica, 92(1), 21–41. (2020).
11. Rakochi, V. Genesis of the Concerto for Orchestra. Journal of History Culture and Art Research, 9, 1, 273–285. DOI: 10.7596/taksad.v9i1.2435., 2020

11.3. Інтернет посилання

1. <http://nlib.org.ua> – Нотна бібліотека.
2. <http://elib.nplu.org/> – Електронна бібліотека «Культура України».
3. <http://www.elibukr.org/> – Електронна бібліотека України.
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21REF=10&S21STN=1&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3ETPD=05%3C.%3E&S21FM T=preitem&S21SRW=dz&S21SRD=UP> – веб-портал Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (електронний каталог відділу музичних фондів, що міститься у розділі «Ноти» Електронної бібліотеки «Україніка».
5. <http://www.library.dudaryk.ua/> – Нотна бібліотека капели «Дударик».
6. <http://notes.tarakanov.net/> – Нотний архів Бориса Тараканова.
7. <http://www.mutopiaproject.org/> – Безкоштовна музика для всіх. 2088 музичних творів, які можна безкоштовно завантажувати, змінювати, друкувати, копіювати, виконувати та записувати.
8. <http://www.icking-music-archive.org/index.php> – Музичний архів Вернера Ікінга вміщує збірник музичних матеріалів, призначених для конкретного предмета, звукові файли, набори вихідних файлів, додаткові файли тощо.
9. http://www1.cpd1.org/wiki/index.php/Main_Page – архів нот хорової та вокальної музики, що міститься у вільному доступі або іншим чином доступні для безкоштовного роздрукування та виконання. Заснований у 1998 році Рафаелем Орном.
10. <http://mubis.com.ua/> – Музична бібліотека видавництва Т. Сороки, близько 250 великих і малих музичних творів.

**Результати перегляду
робочої програми освітнього компоненту**

Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.
зі змінами (оновлена загальна кількість годин освітнього компоненту, у тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та форми контролю знань).
протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.
зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу).
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.
зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.)
Протокол № 2 від 01 2023 р.

В.о. завідувача кафедри вересня **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

Робоча програма перезатверджена на 2024 / 2025 н.р.
зі змінами оновлено системи оцінювання, відповідно положенню про порядок оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти та визначення академічної різниці й перерахування освітніх компонентів, затвердженого протоколом вченої ради від 30 серпня 2024 р., зі змінами в навчальному плані, затверджених рішенням кафедри від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

Робоча програма перезатверджена на 2025 / 2026 н.р.

Відповідно наказу МОН № 842 від 13.06.2024 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», спеціальностям переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021), рішення Національного агентства з розгляду акредитації ОП «Музичне мистецтво естради» та ОП «Звукорежисура», Наказ КЗВО КОР «Академія мистецтв ім. П. Чубинського» № 91 від 30.06.2025р. Про продовження реалізації акредитаційних освітніх програм відповідно до змін у Переліку галузей галузей знань та спеціальностей. Зі змінами в навчальному плані та рішення кафедри про зміни до освітніх програм Музичне мистецтво естради та Звукорежисура за результатами обговорення за участю здобувачів освіти, громадськості, Ради роботодавців протокол № 12 від 24 червня 2025 рік.

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедрою

(Підпис)

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

(Прізвище, ініціали)